

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران

دانشکده پرستاری و مامایی

عنوان:

**تأثیر معنادرمانی با رویکرد اسلامی بر افسردگی و شادکامی مادران
کودکان مبتلا به سرطان**

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد

نگارنده:

مریم سادات فاطمی درو

استاد راهنما

دکتر اکرم السادات سادات حسینی

استاد مشاور:

دکتر سید کاظم نوربخش

استاد آمار:

دکتر هادی رنجبر

چکیده فارسی

مقدمه و هدف:

مادران به دلیل داشتن نقش سنتی مراقبت، مسئولیت های بیشتری در رابطه با فرزند بیمار خود بر عهده می گیرند؛ از طرفی کودکان بیشتر از هر عضو دیگری در خانواده در تماس با مادران خود هستند، لذا مادران در معرض خطر بالاتری برای ابتلا به مشکلات روحی و استرس قرار دارند. یکی از پیامدهای مورد انتظار در مادران با تشخیص سرطان برای کودکانشان افسردگی است. لذا توجه به روشهای مراقبتی برای کاهش اضطراب و افسردگی مادران دارای کودک بیمار اهمیت ویژه ای دارد. روشهای مختلفی برای کاهش عوارض روانشناختی والدین و یا افزایش امید و شادی زندگی آنها در زمان ابتلا کودکان به سرطان وجود دارد. توجه به روشهای پیشنهادی علم روانشناسی مثبت گرا که یکی از مهمترین آنها مراقبت معنوی؛ و یکی از انواع مراقبت معنوی، معنا درمانی است، میتواند موثر واقع شود. رویکردهای متنوعی در مورد معنا درمانی وجود دارد و یکی از این رویکردها، رویکرد مذهبی است؛ زیرا یکی از عواملی که در کاهش تنش ها و مشکلات روانی می تواند نقش مؤثری داشته باشد، دین و مذهب است. لذا این مطالعه با هدف تعیین تأثیر معنادرمانی با رویکرد اسلامی بر بهبود افسردگی و شادکامی مادران کودکان مبتلا به سرطان انجام شد.

روش کار: پژوهش حاضر، یک پژوهش نیمه تجربی بود. جامعه آماری پژوهش شامل مادران دارای کودک مبتلا به سرطان مراجعه کننده به بیمارستان امام خمینی تهران بود. محیط پژوهش بخش کودکان مجتمع بیمارستانی امام خمینی (ره) بود. در این مطالعه مجموعاً ۶۰ مادر دارای فرزند مبتلا به سرطان شرکت کردند. که از طریق نمونه گیری در دسترس انتخاب شده بودند و با استفاده از تخصیص تصادفی به شیوه بلوک بندی به دو گروه مداخله و کنترل تقسیم شدند. معیارهای ورود به مطالعه شامل عدم وجود بیماری جسمی و اختلالات روانشناختی مرتبط با طیف اختلالات افسردگی (با توجه به اطلاعات مندرج در پرونده کودکان) و مقید بودن به دین مبین اسلام بود. از معیارهای خروج از مطالعه میتوان به غیبت در بیش از دو جلسه آموزشی اشاره نمود.

جهت انجام این پژوهش مادران دارای فرزند مبتلا به سرطان در گروه مداخله به صورت گروه های ۳-۵ نفری، در ۸ جلسه ۹۰ دقیقه ای معنادرمانی اسلامی با فواصل یک روز در میان در محل کلاس درس بخش کودکان ولیعصر شرکت کردند. اجرای مداخله و تدوین محتوای جلسات منطبق بر مطالعات پیشین و پروتکل معنادرمانی اسلامی پس از روایی محتوایی صورت گرفت. روش مورد استفاده در جلسات بحث و تبادل نظر و پرسش و پاسخ بین مادر و پرستار درمانگر بود. گروه کنترل طبق روتین موجود مراقبت روانشناسی دریافت نکردند. متغیرهای مطالعه با استفاده از ابزارهای مورد استفاده که شامل پرسشنامه شادکامی آکسفورد و پرسشنامه افسردگی بک بود؛ بررسی گردید. سپس داده های جمع آوری شده در گروه کنترل و مداخله با هم مقایسه شد و از طریق نرم افزار آماری SPSS نسخه ۱۶ آنالیز گردید.

یافته ها: یافته ها نشان داد افزایش نمرات شادکامی در گروه مداخله ($2/51 \pm 3/56$) نسبت به گروه کنترل ($3/31 \pm 0/56$) به صورت معنی داری بیشتر بود ($P < 0/01$). همچنین افزایش همه ابعاد شادکامی به غیر از بعد کنترل ($P = 0/110$) در گروه مداخله نسبت به کنترل به صورت معنی داری بیشتر بود ($P < 0/05$)؛ کاهش نمرات افسردگی در گروه مداخله ($5/27 \pm 5/63$) نسبت به گروه کنترل ($2/88 \pm 0/73$) به صورت معنی داری بیشتر بود ($P < 0/01$).

بحث و نتیجه گیری: نتایج مطالعه نشان داده است ارتباط معنی‌داری بین برگزاری جلسات معنادرمانی با رویکرد اسلامی برای مادران کودکان مبتلا به سرطان و افزایش همه ابعاد شادکامی به غیر از بعد کنترل و کاهش افسردگی در ابعاد عاطفی و شناختی وجود دارد. با این وجود نیازمند انجام مطالعات بیشتر در این زمینه می‌باشد، تا بتوان به جنبه‌های بیشتری از تاثیر معنادرمانی با رویکرد اسلامی بر وضعیت روانشناختی مادران کودکان مبتلا به سرطان پی‌برد.

کلمات کلیدی: کودک، معنادرمانی ، رویکرد اسلامی ، شادکامی، افسردگی، مادران، سرطان

Tehran University of Medical Sciences

School of Nursing and Midwifery

Title

**The Effect OF Logo therapy With Islamic View On Depression
And Happiness In Mothers Of Children With Cancer**

By:

Maryam Sadat Fatemi Derow

Advisors

Dr.Akram Sadat Sadat Hoseini

Consultant

Dr.Mohammad Kazem Noorbakhsh

Dr.Hadi Ranjbar

2022

Abstract

Introduction and goal: Because of their caring role, mothers take on more responsibilities in relation to their sick child. On the other hand, children spend more time with their mothers than any other member of the family, mothers are at a higher risk of facing mental problems and stress. One of the expected consequences for mothers of children with cancer diagnosis be depression. Therefore, paying attention to care methods to reduce the anxiety and depression of mothers with sick children is particularly important. There are various methods to reduce the psychological effects on parents or to increase their hope and happiness in their life when their child is diagnosed with cancer. Attention to the proposed methods of positive psychological science, one of the most important of which is spiritual care; and one of the types of spiritual care is Logotherapy, it can be effective. There are various approaches to meaning therapy, and one of these approaches is the religious approach; Because one of the factors that can play an important role in reducing tensions and psychological problems is religion. Therefore, this study aims to determine the impact the effect of Logo therapy with Islamic view on depression and happiness in mothers of children with cancer.

Method: The present study was a semi-experimental study. The statistical population of the research included mothers with children with cancer referred to Imam Khomeini Hospital in Tehran. The research environment was the children's ward of Imam Khomeini Hospital Complex. A total of 60 mothers with children with cancer participated in this study. who were selected through random sampling and were divided into two intervention and control groups using random allocation using block method. Entry into the study included the absence of physical illness and psychological disorders related to the spectrum of depressive disorders and be bound by the religion of Islam. Absence in more than two training sessions can be mentioned among the exclusion criteria. In order to carry out this research, mothers with children with cancer in the intervention group participated in 8 sessions of 90-minutes of Islamic Logotherapy with Intervals every other day in the Valiasr children's classroom. The implementation of the intervention and the compilation of the content of the sessions were carried out based on previous studies and the protocol of Islamic Logotherapy after the validity of the content. The method used was discussion and exchange of opinions and questions and answers between the mother and the therapist nurse. The control group received psychological care according to the existing routine. The variables of the study were Checked out using the Oxford Happiness Questionnaire and the Beck Depression Questionnaire. Then the data collected were compared and analyzed through SPSS version 16 statistical software.

Results: The findings showed that the increase in happiness scores in the intervention group (3.56 ± 2.51) was significantly higher than the control group (-0.56 ± 3.31) ($P < 0.001$). Also, the increase in all dimensions of happiness except the control ($P = 0.110$) in the intervention group was significantly higher than the control group ($P < 0.05$); The reduction of depression scores in the intervention group (5.63 ± 5.27) was significantly higher than the control group (0.73 ± 2.88) ($P < 0.001$).

Conclusion: The results of the study showed that there is a significant relationship between the holding of Islamic Logotherapy sessions for mothers of children with cancer with an increase in all dimensions of happiness except control and reduction of depression in emotional and cognitive dimensions. However, more studies are needed in this field, In order to understand more aspects of the effect of Logotherapy with Islamic view on depression and happiness in mothers of children with cancer.

Keywords: child, Logotherapy, Islamic view, happiness, depression, mothers, cancer